

Poniższa tabela informuje, które z postanowień zawartych w niniejszej umowie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej osób wykonujących czynności dozoru górniczego regulują zagadnienia wymienione w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2015 roku o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer zapisu ogólnych warunków grupowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej osób wykonujących czynności dozoru górniczego zatwierdzone uchwałą nr 16/2016/VIII Rady Nadzorczej Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „CUPRUM” z dnia 24.06.2016
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub wartości wykupu ubezpieczenia:	– §1 ust. 8 – §15 – §16 – §17 – §18
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia:	– §5 – §9 ust. 2 – §15 ust. 6

OGÓLNE WARUNKI GRUPOWEGO UBEZPIECZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ OSÓB WYKONUJĄCYCH CZYNNOŚCI DOZORU GÓRNICZEGO

zatwierdzone uchwałą nr 16/2016/VIII Rady Nadzorczej Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „CUPRUM” podjętej na posiedzeniu w dniu 24.06.2016 r.

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

1. Ogólne warunki **grupowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej osób wykonujących czynności dozoru górniczego** mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych "CUPRUM" (TUW-CUPRUM) zwane dalej również Towarzystwem a członkami Towarzystwa oraz osobami nie będącymi członkami zwanymi dalej Ubezpieczającymi.
2. W porozumieniu z Ubezpieczającym mogą być wprowadzone do Umowy ubezpieczenia postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych ogólnych warunkach ubezpieczenia.
3. W sytuacji, o której mowa w ust. 4, Towarzystwo przedstawia Ubezpieczającemu na piśmie różnicę między postanowieniami Umowy a ogólnymi warunkami ubezpieczenia.
4. W przypadku gdy dokument ubezpieczenia zawiera postanowienia, które odbiegają na niekorzyść Ubezpieczającego od treści złożonej przez niego oferty lub od OWU, Towarzystwo obowiązane jest zwrócić Ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przed zawarciem Umowy. Ubezpieczającemu przysługuje siedmiodniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W braku sprzeciwu uważa się, że Umowa doszła do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie wyznaczonego terminu do złożenia sprzeciwu.
5. W zakresie nie uregulowanym postanowieniami dodatkowymi lub odmiennymi mają zastosowanie niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia.
6. Jeżeli Umowę ubezpieczenia zawiera w imieniu Ubezpieczającego przedstawiciel, obowiązki Ubezpieczającego związane z zawarciem Umowy ubezpieczenia określone w § 10 i 11 niniejszych warunków ciążą również na przedstawicielu i obejmują ponadto okoliczności jemu znane.
7. Ubezpieczający może zawrzeć Umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek (Ubezpieczonego). W przypadku braku powiadomienia Ubezpieczonego o zawarciu ubezpieczenia na jego rachunek, Ubezpieczający jest zobowiązany poinformować o tym TUW-CUPRUM niezwłocznie po zawarciu Umowy ubezpieczenia. Ubezpieczony może żądać, aby TUW-CUPRUM udzieliło mu informacji o postanowieniach zawartej Umowy oraz ogólnych warunków ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków Ubezpieczonego. Ubezpieczony uprawniony jest do żądania należnego świadczenia bezpośrednio od TUW-CUPRUM.
8. Roszczenia odszkodowawcze z tytułu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podlegają przepisom polskiego prawa cywilnego.

§ 2

DEFINICJE

- 1) **ogólne warunki ubezpieczenia** – ogólne warunki grupowego ubezpieczenia osób wykonujących czynności dozoru górniczego.
- 2) **wypadek ubezpieczeniowy** – wypadek zbiorowy, pojedyncza szkoda osobowa, szkoda rzeczowa, strata wskutek zawieszenia w czynnościach, kara finansowa, zgodnie z definicjami określonymi w niniejszych ogólnych warunkach ubezpieczenia, objęty ochroną ubezpieczeniową na mocy Umowy ubezpieczenia.
- 3) **wypadek zbiorowy** wystąpienie szkody na osobie lub w mieniu w okresie ubezpieczenia, w którym poszkodowane z winy Ubezpieczonego zostały co najmniej dwie osoby, przy czym wszystkie szkody wynikające z tej samej jednorazowej, ciągłej albo powtarzającej się przyczyny polegającej na takim samym naruszeniu zasad wykonywania dozoru górniczego uważa się za jeden wypadek i przyjmuje się, że miały miejsce w chwili wystąpienia pierwszej szkody.
- 4) **pojedyncza szkoda osobowa** - śmierć, uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, w tym także utracone korzyści poszkodowanego, które mógłby osiągnąć, gdyby nie doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia.
- 5) **szkoda rzeczowa** - uważa się utratę, zniszczenie lub uszkodzenie rzeczy
- 6) **straty wskutek zawieszenia w czynnościach** - straty i koszty poniesione przez Ubezpieczonego. Wysokość strat ustala się w oparciu o wysokość utraconego przez Ubezpieczonego wynagrodzenia lub jego części, przysługującego mu na podstawie Umowy o pracę, liczone jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy, nie więcej jednak niż średnie wynagrodzenie pracowników dozoru górniczego zatrudnionych pod ziemią w zakładzie macierzystym Ubezpieczonego, pomniejszone o faktycznie otrzymane wynagrodzenie. Maksymalny okres wypłaty świadczeń za straty wskutek zawieszenia w czynnościach jest równy okresowi prowadzonego postępowania przez Urząd Górniczy, jednak nie dłużej niż 6 miesięcy. Za koszty, o których mowa powyżej ubezpieczyciel odpowiada w granicach sumy gwarancyjnej określonej w § 6 (suma wszystkich wypłaconych świadczeń nie może być wyższa niż

suma gwarancyjna). T UW-CUPRUM odpowiada za straty wskutek zawieszenia w czynnościach, o ile nie zaszyły przesłanki wyłączające odpowiedzialność T UW-CUPRUM określone w § 5 owu, a nie wyłączone postanowieniami niniejszej Umowy.

- 7) **Umowa** lub **Umowa ubezpieczenia** – Umowa ubezpieczenia zawierana na wniosek Ubezpieczającego na podstawie ogólnych warunków ubezpieczenia i potwierdzona polisą.
- 8) **polisa** – dokument potwierdzający zawarcie Umowy pomiędzy Ubezpieczającym a T UW-CUPRUM oraz warunki tej Umowy
- 9) **Ubezpieczający** – osoba prawna, będąca członkiem T UW-CUPRUM, zawierający Umowę ubezpieczenia z T UW-CUPRUM.
- 10) **Ubezpieczony** – osoba fizyczna wykonująca czynności dozoru górniczego zatrudniona przez Ubezpieczającego, która przystąpiła do Umowy ubezpieczenia.
- 11) **przystąpienie do ubezpieczenia** – oświadczenie woli osoby wykonującej czynności dozoru górniczego w formie wypełnionego wniosku oraz deklaracji, skutkująca rozpoczęciem świadczenia ochrony ubezpieczeniowej przez T UW-CUPRUM oraz obowiązkiem zapłaty składki należnej przez Ubezpieczonego.
- 12) **wniosek o zawarcie Umowy ubezpieczenia** – wniosek na podstawie, którego następuje zawarcie Umowy ubezpieczenia pomiędzy Ubezpieczającym a T UW-CUPRUM
- 13) **wniosek o przystąpienie do grupowego ubezpieczenia** - wniosek, na podstawie którego (wraz z dokumentem deklaracji przystąpienia do grupowego ubezpieczenia) udzielana jest ochrona ubezpieczeniowa Ubezpieczonemu.
- 14) **deklaracja przystąpienia do grupowego ubezpieczenia** – deklaracja, na podstawie której (wraz z wnioskiem o przystąpienie do grupowego ubezpieczenia) udzielana jest ochrona ubezpieczeniowa Ubezpieczonemu.
- 15) **ochrona ubezpieczeniowa** – zobowiązanie T UW-CUPRUM do wypłaty należnego odszkodowania lub zwrotu należnych kosztów, o których mowa w niniejszych ogólnych warunkach ubezpieczenia w okresie trwania Umowy, ale nie dłużej niż od dnia rozpoczęcia ochrony ubezpieczeniowej, o której mowa w § 8 ust. 6 i 7 oraz dnia zakończenia ochrony ubezpieczeniowej, o które mowa w §14 ust. 2 i 4 (wypowiedzenie ochrony ubezpieczeniowej przez Ubezpieczonego).
- 16) **poszkodowany** – osoba prawna, osoba fizyczna lub jednostka nie posiadająca osobowości prawnej, która w wyniku zawinionego działania Ubezpieczonego w związku z wykonywaniem czynności dozoru górniczego odniosła szkodę osobową lub rzeczową.
- 17) **uprawniony** – osoba prawna, osoba fizyczna lub jednostka nie posiadająca osobowości prawnej, która w wyniku zajścia wypadku ubezpieczeniowego jest uprawniona do uzyskania należnego odszkodowania lub zwrotu kosztów, o których mowa w niniejszych ogólnych warunkach ubezpieczenia.
- 18) **kary finansowe** – mandaty i grzywny nałożone przez Państwową Inspekcję Pracy, Organy Nadzoru Górniczego oraz sądy orzekające, w zakresie wykonywania czynności dozoru górniczego, kary regulaminowe określone Kodeksem Pracy i Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy, nałożone na wniosek Organu Nadzoru Górniczego lub Państwowej Inspekcji Pracy.
- 19) **odszkodowanie** – świadczenie pieniężne wypłacane w granicach sumy gwarancyjnej oraz jej podlimitów uprawnionemu w związku zajściem wypadku ubezpieczeniowego, mające na celu zadośćuczynienie poszkodowanemu w związku ze szkodą osobową i/ lub rzeczową wyrządzoną przez Ubezpieczonego lub stanowiące równowartość kar finansowych poniesionych przez Ubezpieczonego.

§ 3

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna osób wykonujących czynności dozoru górniczego za szkody wyrządzone pracownikom zakładu górniczego oraz osobom trzecim przebywającym na terenie zakładu, wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania czynności zawodowych oraz zwrot kosztów poniesionych przez Ubezpieczonego na pokrycie mandatów, kar i strat powstałych w wyniku zawieszenia w czynnościach.

§ 4

ZAKRES UBEZPIECZENIA

1. Szkody osobowe i rzeczowe wyrządzone pracownikom zakładu górniczego oraz osobom trzecim przebywającym na terenie zakładu,
2. Szkody rzeczowe wyrządzone zakładowi pracy do wysokości 3 miesięcznego wynagrodzenia,
3. Straty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z zawieszeniem go w czynnościach pracownika dozoru, w okresie toczącego się postępowania wyjaśniającego przed Urzędem Górniczym, przekraczającym okres wypowiedzenia Umowy o pracę, o ile nie zachodzą przesłanki wyłączające odpowiedzialność T UW-CUPRUM określone w § 5 ogólnych warunków ubezpieczenia, przy czym ubezpieczenie obejmuje okres nie przekraczający 6 miesięcy po wygaśnięciu Umowy o pracę,
4. Kary finansowe w limitach określonych w Umowie.

§ 5

OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI

TUW-CUPRUM nie ponosi odpowiedzialności:

1. w przypadku wyrządzenia szkody wskutek winy umyślnej, wyłączona jest odpowiedzialność za straty i koszty, o których mowa w §4 ust. 3 i 4.
2. szkody, za które Ubezpieczony jest odpowiedzialny wskutek przyjęcia w Umowie lub porozumieniu odpowiedzialności cywilnej przekraczającej zakres wynikający z przepisów prawa,
3. nie pokrywa mandatów wystawionych w związku z prowadzeniem pojazdów mechanicznych,
4. szkody wyrządzone w pojazdach mechanicznych będących w posiadaniu pracodawcy:
  - a. wyrządzonych przez pracowników nieupoważnionych do prowadzenia pojazdów lub nie posiadających wymaganych uprawnień do kierowania pojazdem,
  - b. powstałe wskutek użytkowania pojazdu niezgodnie z przeznaczeniem,
5. straty finansowe nie związane ze szkodą w mieniu lub na osobie (nie dotyczy strat wskutek zawieszenia w czynnościach wykonywania dozoru górniczego, o których mowa w §2 pkt. 6 oraz kar finansowych w §2 pkt. 18).

§ 6

SUMA GWARANCYJNA, SKŁADKA

1. Suma gwarancyjna określona w Umowie ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności TUW-CUPRUM w odniesieniu do wszystkich wypadków ubezpieczeniowych zaistniałych w okresie ubezpieczenia.
2. W ramach sumy gwarancyjnej, o której mowa w ust. 1, w poszczególnych Umowach ubezpieczenia mogą być wyodrębnione podlimity kwotowe określające granice odpowiedzialności TUW-CUPRUM za szkody, na które limity zostały ustanowione.
3. Suma gwarancyjna oraz podlimity, o których mowa w ust. 2 jest ustalana dla każdego Ubezpieczonego osobno.
4. Każdorazowa wypłata odszkodowania lub zwrot kosztów, o których mowa w §2 pkt. 6 oraz §2 pkt. 18, powoduje zmniejszenie sumy gwarancyjnej oraz podlimitów o wypłaconą kwotę.
5. W trakcie trwania Umowy, za opłatą dodatkowej składki, Ubezpieczający w imieniu Ubezpieczonego oraz w porozumieniu z Towarzystwem, może uzupełnić sumę gwarancyjną o kwotę wypłaconego odszkodowania.
6. Za zgodą TUW-CUPRUM Ubezpieczający może podwyższyć lub uzupełnić sumę gwarancyjną opłacając dodatkową składkę.

§ 7

1. Składkę ubezpieczeniową ustala się na podstawie taryfy składek obowiązującej w dniu zawarcia Umowy ubezpieczenia, po dokonaniu indywidualnej oceny ryzyka, zakresu ubezpieczenia oraz czasu trwania odpowiedzialności TUW-CUPRUM.
2. Ubezpieczający zobowiązany jest do zapłaty składki jednorazowo lub w ratach, w wysokości i terminach określonych w dokumencie ubezpieczenia.
3. W przypadku, gdy w czasie trwania Umowy ubezpieczenia liczba Ubezpieczonych ulegnie zmianie, składka dodatkowa zostanie naliczona w sposób określony w Umowie ubezpieczenia.
4. Składki nie podlegają indeksacji.
5. W razie ujawnienia okoliczności, która pociąga za sobą istotną zmianę prawdopodobieństwa wypadku, każda ze stron może żądać odpowiedniej zmiany wysokości składki, poczynając od chwili w której zaszła ta okoliczność, nie wcześniej jednak niż od początku bieżącego okresu ubezpieczenia. W razie zgłoszenia takiego żądania druga strona może w terminie 14 dni wypowiedzieć Umowę ze skutkiem natychmiastowym.
6. Jeżeli zapłata składki albo raty składki dokonywana jest w formie przelewu bankowego, za datę zapłaty uważa się datę złożenia zlecenia zapłaty w banku na właściwy rachunek TUW-CUPRUM, pod warunkiem, że na rachunku Ubezpieczającego znajdowała się wystarczająca ilość wolnych środków. W innym przypadku za datę zapłaty uważa się datę, w której pełna kwota składki lub jej raty znalazła się na rachunku TUW-CUPRUM w taki sposób, że mogło nią dysponować.

§ 8

ZAWARCIE UMOWY I PRZYSTĘPOWANIE DO UBEZPIECZENIA

1. Umowę ubezpieczenia TUW-CUPRUM zawiera z Ubezpieczającym na podstawie wniosku ubezpieczeniowego.
2. Przed zawarciem Umowy ubezpieczenia Ubezpieczający jest zobowiązany do przekazania do TUW-CUPRUM aktualnej listy wszystkich osób, dla których ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się w pierwszym dniu okresu ubezpieczenia określonego w Umowie.
3. Lista, o której mowa w ust. 2 zawiera informacje dotyczące Ubezpieczającego: imię, nazwisko, PESEL, adres zamieszkania, nazwa zakładu pracy, zajmowane stanowisko oraz datę przystąpienia do ubezpieczenia.

4. Przystąpienie do ubezpieczenia osoby wykonującej czynność dozoru górniczego następuje na podstawie:
  - 1) wniosku o przystąpienie do grupowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej osób wykonujących czynności dozoru górniczego,
  - 2) deklaracji zgody na przystąpienie do grupowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej osób wykonujących czynności dozoru górniczego,
5. Ubezpieczający przed zawarciem Umowy ubezpieczenia jest zobowiązany dostarczyć do TUW-CUPRUM wszystkie wnioski Ubezpieczonych, dla których ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się w pierwszym dniu okresu ubezpieczenia określonego w Umowie.
6. Ochrona ubezpieczeniowa dla osób, które złożyły wniosek o przystąpienie do ubezpieczenia grupowego oraz deklaracje zgody na przystąpienie do ubezpieczenia grupowego przed zawarciem Umowy pomiędzy Ubezpieczającym a TUW-CUPRUM rozpoczyna się z pierwszym dniem okresu ubezpieczenia określonego w Umowie.
7. Ochrona ubezpieczeniowa dla osób, które złożyły wniosek o przystąpienie do ubezpieczenia grupowego oraz deklaracje zgody na przystąpienie do ubezpieczenia grupowego w okresie trwania Umowy pomiędzy Ubezpieczającym a TUW-CUPRUM rozpoczyna się w pierwszym dniu następnego miesiąca, po którym nastąpiło złożenie wniosku o przystąpienie do grupowego ubezpieczenia oraz deklaracji zgody na przystąpienie do grupowego ubezpieczenia.
8. W przypadku zmiany liczby Ubezpieczonych w trakcie trwania Umowy Ubezpieczający zobowiązany jest do dostarczenia do TUW-CUPRUM wszystkich wniosków osób, które przystąpiły do ubezpieczenia w trakcie trwania Umowy najpóźniej na dzień przed rozpoczęciem świadczenia ochrony ubezpieczeniowej.

§ 9

1. Ubezpieczający oraz ubezpieczeni zobowiązani są udzielić odpowiedzi na pytania zawarte we wnioskach lub skierowane do nich w innej formie pisemnej oraz podać Towarzystwu wszystkie znane mu okoliczności, o które TUW-CUPRUM zapytywał przed zawarciem Umowy. Jeżeli w trakcie trwania Umowy ubezpieczenia okoliczności o których mowa powyżej uległy zmianie, Ubezpieczający oraz ubezpieczeni zobowiązani są zawiadomić o tych zmianach Towarzystwo niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
2. TUW-CUPRUM nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z winy umyślnej z naruszeniem ust.1 nie zostały podane do wiadomości Towarzystwa.

§ 10

1. TUW-CUPRUM może uzależnić zawarcie Umowy ubezpieczenia lub wyrazić zgodę na przystąpienie do ubezpieczenia osoby wykonującej czynności dozoru górniczego od wyników analizy ryzyka przeprowadzonej przez Towarzystwo lub inną wyspecjalizowaną jednostkę w zakresie szacunku ryzyka.
2. TUW-CUPRUM zobowiązane jest potwierdzić na piśmie zawarcie Umowy ubezpieczenia dokumentem ubezpieczenia.
3. W przypadku gdy TUW-CUPRUM ponosi odpowiedzialność przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka nie zostanie zapłacona w terminie, Towarzystwo może wypowiedzieć Umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność.

§ 11

1. Umowy ubezpieczenia zawiera się na okres jednego roku lub na okresy krótsze.
2. Odpowiedzialność TUW-CUPRUM rozpoczyna się od dnia następnego po zawarciu Umowy, jednak nie wcześniej niż od dnia następnego po zaplaceniu składki ubezpieczeniowej, chyba że w Umowie przewidziano inny termin początku odpowiedzialności.

§ 12

1. Jeżeli w ubezpieczeniu rocznym Ubezpieczający albo Towarzystwo nie wysłało na dwa miesiące przed upływem okresu ubezpieczenia drugiej stronie listem poleconym oświadczenia, że nie zawrze Umowy na kolejny okres lub przed końcem okresu ubezpieczenia nie złoży wniosku na okres następny, to przez zaplaceniem 1/12 dotychczasowej rocznej składki do 10-go dnia każdego miesiąca, odpowiedzialność TUW-CUPRUM przedłuża się w dotychczasowym zakresie na kolejne okresy miesięczne, nie dłużej jednak niż na trzy miesiące.
2. W przypadku określonym w ust. 1 Towarzystwo doręcza Ubezpieczającemu tzw. polisę prolongacyjną za każdy miesiąc, za który opłacono składkę potwierdzającą kontynuowanie odpowiedzialności na dotychczasowych warunkach.
3. W razie złożenia wniosku na kolejny okres roczny w trakcie kontynuowania ubezpieczenia na podstawie polis prolongacyjnych, odpowiedzialność TUW-CUPRUM w zakresie w nim określonym rozpoczyna się od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym wniosek został złożony.

§ 13

UMOWA NA CUDZY RACHUNEK (NA RACHUNEK UBEZPIECZONEGO)

1. Ubezpieczający może zawrzeć Umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek.
2. Obowiązki związane z zawarciem Umowy ubezpieczenia na rachunek Ubezpieczonego ciążyą zarówno na Ubezpieczającym jak i Ubezpieczonym, chyba że Ubezpieczony nie wiedział o zawarciu Umowy na jego rachunek, jednakże obowiązek opłaty składki ubezpieczeniowej ciąży tylko na Ubezpieczającym.
3. W przypadku zawarcia Umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek polisę wydaje się Ubezpieczającemu.
4. W przypadku zawarcia Umowy na cudzy rachunek Ubezpieczający zobowiązuje się do przekazania niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia Ubezpieczonemu. Jeżeli Ubezpieczony wyraża Ubezpieczającemu zgodę na finansowanie kosztu składki, to Ubezpieczający doręcza Ubezpieczonemu niniejsze Ogólne Warunki Ubezpieczenia przed wyrażeniem przez Ubezpieczonego tej zgody. Ubezpieczony ma obowiązek potwierdzić doręczenie mu Ogólnych Warunków Ubezpieczenia na piśmie. Ubezpieczający ma obowiązek przekazać dokument z takim potwierdzeniem Ubezpieczycielowi.
5. Roszczenie o zapłatę składki przysługuje ubezpieczycielowi wyłącznie przeciwko Ubezpieczającemu. Zarzut mający wpływ na odpowiedzialność ubezpieczyciela może on podnieść również przeciwko Ubezpieczonemu.
6. Ubezpieczony jest uprawniony do żądania należnego świadczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela, chyba że strony uzgodniły inaczej; jednakże uzgodnienie takie nie może zostać dokonane, jeżeli wypadek już zaszedł.
7. Ubezpieczony może żądać by ubezpieczyciel udzielił mu informacji o postanowieniach zawartej Umowy oraz ogólnych warunków ubezpieczenia w zakresie, w jakim dotyczą praw i obowiązków Ubezpieczonego.
8. Jeżeli Umowa ubezpieczenia nie wiąże się bezpośrednio z działalnością gospodarczą lub zawodową Ubezpieczonej osoby fizycznej, art. 385¹-385³ Kodeksu Cywilnego stosuje się odpowiednio w zakresie, w jakim Umowa dotyczy praw i obowiązków Ubezpieczonego.

§ 14

WYGAŚNIĘCIE STOSUNKU UBEZPIECZENIOWEGO

1. Zakończenie okresu ubezpieczenia następuje poprzez wypowiedzenie Umowy przez Ubezpieczającego dokonane w formie pisemnej z zachowaniem 6-cio miesięcznego okresu wypowiedzenia, które może być skrócone za zgodą obu stron.
2. Ubezpieczony może zrezygnować ze świadczenia ochrony ubezpieczeniowej w każdym czasie z zachowaniem miesięcznego okresu wypowiedzenia. Okres wypowiedzenia liczony jest od ostatniego dnia miesiąca, w którym wypowiedzenie zostało złożone
3. Jeżeli Umowę ubezpieczenia zawarto na okres dłuższy niż 6 miesięcy, Ubezpieczający ma prawo odstąpienia od Umowy ubezpieczenia w okresie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia Umowy. Odstąpienie od Umowy nie zwalnia z obowiązku zapłaty składki za okres, w którym Ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.
4. Jeżeli Umowa jest zawarta na czas określony Ubezpieczyciel może ją wypowiedzieć jedynie w przypadkach określonych przepisami prawa, a także z zachowaniem 30-dniowego okresu wypowiedzenia z ważnych powodów, za które uważa się: utratę licencji, zezwolenia, koncesji lub innej decyzji uprawniającej do prowadzenia działalności, zmianę profilu działalności Ubezpieczającego.
5. Jeśli ochrona ubezpieczeniowa wobec Ubezpieczonego jest świadczona przez czas określony to Ubezpieczyciel może ją wypowiedzieć jedynie w przypadkach określonych przepisami prawa.
6. Świadczenie ochrony ubezpieczeniowej przez TUW-CUPRUM wobec ubezpieczeniowego ustaje z dniem utraty utratę licencji, zezwolenia, koncesji lub innej decyzji uprawniającej do wykonywania czynności dozoru górniczego.
7. W razie opłacania składki w ratach niezapłacenie w terminie kolejnej raty składki może powodować ustanie odpowiedzialności TUW-CUPRUM, o ile po upływie terminu wezwało ono Ubezpieczającego do zapłaty z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności, a rata składki w wyznaczonym terminie nie została uiszczona.
8. W przypadku rozwiązania Umowy ubezpieczenia przed upływem okresu ubezpieczenia, na jaki została zawarta, Ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

§ 15

OBOWIĄZKI UBEZPIECZONEGO W PRZYPADKU POWSTANIA SZKODY

1. W razie powstania szkody Ubezpieczony oraz Ubezpieczający obowiązani są użyć wszelkich dostępnych środków w celu jej zmniejszenia oraz – w miarę możliwości - ustalić okoliczności i sprawcę wypadku.

2. Wniosek z roszczeniem o odszkodowanie osoby poszkodowanej wraz z posiadanymi dokumentami dotyczącymi powstania i rozmiaru szkody, należy niezwłocznie - najpóźniej w ciągu 14 dni od daty powzięcia wiadomości o szkodzie - przekazać do TUW-CUPRUM.
3. Ubezpieczający nie może bez zgody Towarzystwa podejmować żadnych działań zmierzających do zaspokojenia lub uznania roszczenia poszkodowanego.
4. Ubezpieczający zobowiązany jest do udzielenia wszelkich niezbędnych wyjaśnień oraz pomocy TUW-CUPRUM w ustaleniu okoliczności i rozmiaru szkody.
5. W przypadku wystąpienia przez poszkodowanego z roszczeniem odszkodowawczym do sądu, Ubezpieczający zobowiązany jest niezwłocznie - najpóźniej w ciągu 14 dni - zawiadomić o tym TUW-CUPRUM.
6. W przypadku naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązków określonych w ust. 1-5, TUW-CUPRUM może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło TUW-CUPRUM ustalenie okoliczności i skutków wypadku.

§ 16

USTALENIE I WYPŁATA ODSZKODOWANIA

1. Po otrzymaniu zawiadomienia o zajściu zdarzenia losowego objętego ochroną ubezpieczeniową TUW-CUPRUM w terminie 7 dni potwierdza otrzymanie tego zawiadomienia informując Ubezpieczającego i uprawnionego jeżeli nie są osobami występującymi z tym zawiadomieniem oraz podejmuje postępowanie dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także informuje osobę występującą z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa lub wysokości świadczenia, jeśli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.
2. Ustalenie wysokości odszkodowania i jego wypłata powinna nastąpić w terminie 30 dni, licząc od daty otrzymania przez Towarzystwo roszczenia osoby poszkodowanej.
3. Jeżeli w powyższym terminie, przy zachowaniu należytej staranności, wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności Towarzystwa albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w ciągu 14 dni od wyjaśnienia tych okoliczności. Jednakże bezsporną część odszkodowania Towarzystwo wypłaca w terminie określonym w ust. 1.
4. Jeżeli w terminach określonych w ust. 2 i 3 TUW-CUPRUM nie wypłaci odszkodowania, zobowiązane jest do pisemnego zawiadomienia osoby zgłaszającej roszczenie i Ubezpieczającego o przyczynach braku możliwości jego zaspokojenia w całości lub części.
5. Odszkodowanie należne od Ubezpieczonego, TUW-CUPRUM wypłaca bezpośrednio osobie poszkodowanej, z wyjątkiem kosztów o których mowa w § 4 ust 1 pkt. 2 i 3.
6. Jeżeli tytułem odszkodowania przysługują poszkodowanemu zarówno świadczenia jednorazowe jak i renty, Towarzystwo zaspokaja je w ramach sumy gwarancyjnej w następującej kolejności:
  - a. świadczenia jednorazowe,
  - b. renty czasowe,
  - c. renty dożywotnie.
7. Wysokość odszkodowania ustalona dla podatników podatku od towarów i usług nie obejmuje podatku VAT w zakresie w jakim poszkodowany mógł obniżyć VAT należny o naliczony przy nabyciu towarów i usług związanych z naprawieniem szkody.
8. Jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości, niż określone w zgłoszeniu roszczenia, TUW-CUPRUM zobowiązany jest do pisemnego poinformowania osobę występującą z roszczeniem wskazując na okoliczności oraz na podstawie prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania. Informacja ta powinna zawierać pouczenie o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.
9. TUW-CUPRUM dokonuje wypłaty odszkodowania na podstawie:
  - a. ustaleń Towarzystwa,
  - b. ugody zawartej pomiędzy Towarzystwem a poszkodowanym (uprawnionym),
  - c. wyroku sądu.

§ 17

Roszczenie poszkodowanego o odszkodowanie w stosunku do Towarzystwa przedawnia się z upływem terminu przewidzianego dla tego roszczenia.

§ 18

1. Z dniem zapłaty odszkodowania przez TUW-CUPRUM, roszczenia Ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą na Towarzystwo do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli

Towarzystwo pokryło tylko część szkody, Ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami T UW-CUPRUM.

2. Na wniosek Towarzystwa, Ubezpieczający obowiązany jest udzielić wszelkiej pomocy przy dochodzeniu roszczeń regresowych od sprawców szkody, dostarczyć informacji oraz innych dokumentów niezbędnych do skutecznego dochodzenia tych roszczeń.

§ 19

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Reklamacja może być złożona w każdej jednostce T UW-CUPRUM obsługującej klientów.
2. Reklamacja może być złożona:
  - 1) w formie pisemnej – osobiście, w jednostce T UW-CUPRUM obsługującej klientów, albo przesyłką pocztową w rozumieniu art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. – Prawo pocztowe (Dz.U. poz. 1529);
  - 2) ustnie – telefonicznie albo osobiście do protokołu podczas wizyty klienta w jednostce T UW-CUPRUM.

§ 20

1. Po złożeniu przez klienta reklamacji, zgodnie z wymogami, o których mowa w §19 T UW-CUPRUM rozpatruje reklamację i udziela klientowi odpowiedzi w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji.
2. Odpowiedź, o której mowa w ust. 1, T UW-CUPRUM może dostarczyć pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek klienta.
3. Odpowiedzi, o której mowa w ust. 1, należy udzielić bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania reklamacji. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.
4. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 3, T UW-CUPRUM w informacji przekazywanej klientowi, który wystąpił z reklamacją:
  - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
  - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
  - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.
5. Skargi i zażalenia składane przez inne osoby niż klienci rozpatrywane są według zasad określonych w 19 i 20 z zastrzeżeniem, że T UW-CUPRUM może odpowiedź na skargę dostarczyć pocztą elektroniczną również w przypadku braku wniosku klienta. W odniesieniu do skarg i zażaleń składanych przez inne osoby niż klienci nie znajdują zastosowania przepisy ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym (Dz.U. poz. 1348).

§21

1. Powództwo o roszczenie wynikające z Umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego, Ubezpieczonego lub uprawnionego z Umowy ubezpieczenia.
2. Powództwo o roszczenie wynikające z Umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy Ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z Umowy ubezpieczenia.
3. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych ogólnych warunkach ubezpieczenia lub nieuwzględnionych dodatkowo w Umowie ubezpieczenia mają zastosowanie postanowienia kodeksu cywilnego oraz inne obowiązujące przepisy prawa polskiego.
4. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 25.06.2016 r.
5. Niniejsze ogólne warunki grupowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zatwierdzone Uchwałą RN T UW-CUPRUM nr zostały zatwierdzone uchwałą nr 16/2016/VIII Rady Nadzorczej Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych „CUPRUM” z dnia 24.06.2016 r.